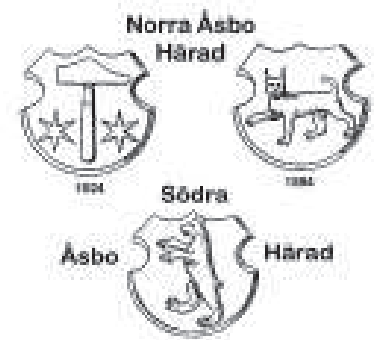

Åsbo Släktblad

Medlemstidning för Åsbo Släkt- och
Folklivsforskare

årg.18 juni 2005 nr. 1

Ur innehållet:

**Den nye
ordföranden
presenterar sig**

**Hjördis berättar
om USA-resan**

**Möte med Sven
Pålsson**

**Utflykter i
Fädrens spår**

**Vinterns &
vårens aktiviteter**

**Tips & idéer
Digitala bilder**

**Hemsidan
Svenska kyrkor**

Ordförandebyte

Utflykter i Fädrens spår

Åsbo Släktblad

Medlemstidning för Åsbo Släkt- och
Folklivsforskare
Årg. 18, jun 2005, nr.1

Redaktionen:

Sten Svensson, Bjersgårdsvägen 3,
264 32 Klippan tel. 0435-13091

Lena Ringbrant Ekelund,
Kamrersg.17, 264 31 Klippan,
tel. 0435-71 10 60

redaktion@asbo-gen.com

Ansvarig utgivare: Bengt Emgård

Åsbo Släkt- och Folklivsforskare

Postadress: Box 191, 264 22 Klippan

Besöksadress: Studiegården 47:an,
Storgatan 47, 2:a vån,
Klippan

Postgiro: 43 57 62-0

Bankgiro: 5044-2391

Medlemsavgifter 2005

Helår 100 kr

Familjemedlem 40 kr

Juniormedlem 40 kr

FÖRENINGSLOKAL

Studiegården 47:an,
Storgatan 47, 2:a vån, Klippan

ÖPPET HUS, se programsidan.

Kontaktperson: Lars-Eric Jönsson

I lokalen förvaras föreningens **ARKIV**
bestående av:

- Antavlor, bouppteckningar, släktutredningar m.m.
- Böcker för släkt- och folklivsforskare.
- Register över bouppteckningar som tillhört Klippans Tingsrätt.
- Material till försäljning, som t.ex. antavlor, ansedlar, böcker och kompendier.
- Tillgång till mikrokort, kort- och rullfilmsläsare.
- Medlemstidningar från föreningar.

Här hålls även kurser i släkt- och lokalhistorisk forskning.

Kontaktperson: Barbro Andréll

© Åsbo Släkt- och Folklivsforskare och författarna som även ansvarar för faktauppgifterna i sina artiklar.

INNEHÅLL

Ordföranden har ordet <i>Av Bengt Emgård</i>	3
Presentation <i>Av Bengt Emgård</i>	3
Släktforskarvänner <i>Av Barbro Andréll</i>	4
Sockenfaddrar	4
USA - "I sv. utvandrarernas spår" <i>Av Hjördis Nilsson</i>	5
Möte med Sven Pålsson <i>Av Sten Svensson</i>	8
Nyheter i arkivet <i>Av Lars-Eric Jönsson</i>	9
Utflykter i fädrens spår <i>Av Annica Johnsson</i>	10
Höstens utfärd - Klippans pappersbruk <i>Av Lena RE</i>	12
Årsmötet <i>av Sten Svensson</i>	13
Gamla skånska julseder <i>Av Lena RE</i>	14
CD-produktioner och databaser <i>Av Sten Svensson</i> ..	14
Förteckning över Internet-adresser	15
Skånska möllor <i>Av Lena Ringbrant Ekelund</i>	16
Om Digitala bilder <i>Av Lena & Rolf Ekelund</i>	17
Rättelse av ritning på Oderljunga kyrka	18
Hemsidan-Projektet Svenska kyrkor <i>Webmästarna</i> .	19
Arkivinformation från Lantmäteriet	19
Höstens program	20

Styrelsen 2005

Ordförande	Bengt Emgård	Hörsdal 2361	264 92 Klippan,
	tel. 0435-71 19 90		
v Ordförande	Birgit Nilsson	Snapphanev. 1	284 92 Perstorp
	tel.0435-320 79		
Sekreterare	Stina Nilsson	Ö Solgatan 4d	264 34 Klippan
	tel.0435-71 11 14		
Kassör	Hjördis Nilsson	Ankarlov 6812	264 93 Klippan
	tel.0435-230 46		
Arkiv	Lars-Eric Jönsson	Ringgatan 13	264 32 Klippan
	tel.0435-103 81		

Hemsida: www.aasbo-gen.com

Dataansvarig Alan Sejrbo-Petersen Knutstorp 3444 260 60 Kvidinge
tel.0435-126 15

Webmästarna Fredric Nilsson & Alan Sejrbo-Petersen
webmaster@asbo-gen.com

Vår förening är medlemsförening i Sveriges Släktforskarförbund och samarbetar med Studieförbundet Vuxenskolan Klippan/Perstorp.

•••••
• **Nästa tidning** kommer ut i
• dec 2005. Höstens tema - **N**
• **Vram, Stenestad & V Sön-**
• **narslöv.** Vi tar tacksamt
• emot alla bidrag (även om
• andra socknar). Sista dag att
• lämna manus är den 15 okt.
•••••

Ett stort tack

till alla som hjälper till att hålla igång och utveckla föreningens verksamhet - utan ert fantastiska engagemang skulle föreningen snabbt tappa sin livskraft.

Hjärtligt välkommen

till alla de nya medlemmar som har sökt sig till vår förening under våren. Var nu inte blyga utan ta kontakt med någon eller några av våra seniorer för hjälp och vägledning. Det finns en otrolig kompetens och erfarenhet samlad bland våra medlemmar.

Till alla medlemmar

vill jag rikta ett tack för trevliga gemensamma möten och för att ni stöder och ger tyngd åt vår verksamhet.

Kanske det kunde vara en bra ide att, som komplettering till våra "sockenfaddrar", försöka göra en sökbar tabell

över medlemmarnas olika forskningsområden. Massor med värdefull information är ju "gömd" i den enskilde forskarens filer och av förklarliga skäl vill inte alla göra sin forskning offentlig genom att t.ex. lägga ut den på hemsidan. Vi har över 300 medlemmar, så om man stöter på problem med något släktskap eller någon ort kanske man kan ha turen att i denna tabell hitta någon som man kan kontakta för att få tips och hjälp. På detta sätt skulle även djupare kontakter mellan forskare med gemensamma intresseområden kunna skapas.

Inget är så bra att det inte kan bli bättre så kom gärna med nya idéer och förslag till förbättringar som alla kan ha glädje och nytta av.

HA EN RIKTIGT SKÖN SOMMAR

Bengt Emgård

Här följer vår nye ordförandes presentation av sig själv.

1936, den 12 juni föddes på BB i Lund tandläkare **Knut Emgård**s ifrån Klippan och hans hustru tandläkare **Viola Nörings** son som döptes och kallades **Bengt Karl Torvald**. Alltsedan dess har denne son varit bosatt, eller i vart fall mantalsskriven, i Klippan.

De första två decennierna bodde jag på Järnvägsgatan 14, vilket ursprungligen var den gamla mangårdsbyggnaden till Åby 7 (Åbytorp). Mina meriter från folkskolan och realskolan i Klippan är faktiskt inte lämpade för publicering. Sanningen att säga så hade jag inte någon tid över för skolarbetet - det var ju så mycket annat man skulle hinna med.

Liksom många andra odågor hamnade jag sedan på "Spyken", ett privat gymnasium i Lund som specialiserat sig på svårhanterliga elever och även på elever som var extremt ambitiösa och ville klara av sin studentexamen på kort tid. Till min fars stora glädje lyckades jag faktiskt ta studenten med någorlunda hyfsade

Ordf. Bengt Emgård

betyg. Läste sedan ekonomi och juridik ett par år på Lunds Universitet.

1960 gifte jag mig med **Kerstin Öwall** och flyttade till Hörstdals gård i Klippan där jag var fruktodlare och lantbrukare under en 5-års period, fick 3 barn och så småningom 6 barnbarn. Fortsatte min utbildning till ingenjör och blev anställd på anläggningsavdelningen i ABV där jag jobbade i 25 år. 1978 flyttade jag till Warszawa där jag bodde i 4 år som ansvarig för ABV:s projekt i Polen. 1982 blev jag manager inom ABV Trading International och 1985 flyttade jag till Kuala Lumpur och blev sedan VD för ABV:s dotterbolag i Malaysia.

Under perioden 1987-1991 bodde jag först i Dresden och sedan i Berlin som Manager för ABV:s Öst Europa division. 1991 flyttade jag till Riyadh i Saudi Arabien där jag blev anställd av ABV RG och jobbade med ett stort projekt åt Forsvarsministeriet, först som Projektchef för en av arbetsplatserna och sedan som v.VD, ansvarig för hela produktionen med c:a 10.000 anställda.

År 2000 gick jag i pension efter många intressanta arbetsår. Arbetet har alltid varit stimulerande men det mest intressanta är att jag fått förmånen att ganska ingående bekanta mig med många kulturer och religioner genom att bo och arbeta på olika platser. Det är fascinerande att jämföra de olika kulturernas värderingar, regelverk och livsstil. Desto djupare man går i ämnet desto tydligare blir det att vi människor i grunden är ganska lika, men vi har påverkats av olika kulturarv.

Från detta är steget till Släkt- och Folklivsforskning inte långt och när man dessutom hamnar i ett gäng med positiva, glada och engagerade forskare så är det ju bara att ställa upp och försöka dra sitt strå till stacken så gott det går.

Släktforskarvänner

På årsmötet den 12 februari avgick jag som ordförande i vår förening efter 12 fantastiskt roliga och givande år.

1987 var jag med och bildade vår förening och valdes till sekreterare vid det första ordinarie årsmötet. När några år hade gått fick "mammarollen" stå i första rummet och jag lämnade styrelsen för några år. 1993 blev jag så kontaktad av valberedningen och kunde inte motstå frestelsen att ställa mig till förfogande som ordförande, ett beslut som jag aldrig haft orsak att ångra.

Det första den nyvalda styrelsen fick ta itu med var att komma i ordning i den nya föreningslokalen i Studiegården 47:an i Klippan som vi hyrt några månader tidigare. Efter

ytterligare några år packade vi åter våra saker och flyttade "en trappa upp" till lokalen som föreningen fortfarande har. 2003 blev trångboddheten emellertid akut och på sommaren hjälptes ett glatt gäng åt att riva en vägg och på så sätt utöka lokalytan med nästan en tredjedel.

Utvecklingen inom släktforskningen har under dessa 12 år gått otroligt fort. När jag tillträdde som ordförande hade vi 2 begagnade läsapparater i lokalen. Idag står där både nya läsapparater och nya datorer med uppkopplingar mot bra web-sidor, vi har mikrokort för alla våra församlingar och många CD-skivor som står till besökarnas förfogande.

Jag riktar ett stort och varmt tack till Er alla, styrelsekamrater och med-

lemmar från när och fjärran, som gjort mina 12 år som ordförande till en oförglömlig tid.

Förtroendet som hedersordförande i föreningen skall jag försöka förvalta efter bästa förmåga.

Jag önskar också den nya styrelsen allt gott och lycka till i kommande arbete för vår förening.

Med vänliga hälsningar

BARBRO ANDRÉLL

*Vi vill tacka Barbro för det arbete som hon har lagt ner och den entusiasm som hon hela tiden har visat! TACK!
Red.*

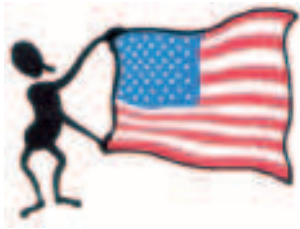
Sockenfaddrar

Nu har vi fått faddrar i så gott som samtliga av våra socknar. Du kan få hjälp av dem när du forskar inom deras område.

Ausås	Lena Ringbrant Ekelund	tel. 0435 - 71 10 60	lena.ringbrant@tele2.se
Färingtofta	Ethel Pettersson	tel. 0435 - 44 08 26	
Björnekulla	Ingrid Tann	tel. 0435 -128 32	ingrid.tann@privat.utfors.se
Gråmanstorp	Ingrid Tann	tel. 0435 - 128 32	ingrid.tann@privat.utfors.se
Hishult	Gert Ljunggren	tel. 0435 - 529 28	
Höja	Lennart Hansson	tel. 0431 - 44 84 88	sv.hansson@telia.com
Kvidinge	Lars-Eric Jönsson	tel. 0435 - 103 81	alfred.klippan@telia.com
Källna	Gunnel Ling	tel. 0435 - 130 92	
M Ljungby	Britt Bengtsson	tel. 0431 - 207 64	brittbgen@ektv.nu
Oderljunga	Birgit Nilsson	tel. 0435 - 320 79	birgit_nilsson@msn.com
Perstorp	Birgit Nilsson	tel. 0435 - 320 79	birgit_nilsson@msn.com
Riseberga	Barbro Andréll	tel. 0435 - 147 34	barbro@aasbo-gen.com
Rya	Siv Thomasson	tel. 0435 - 530 56	
Sk Fagerhult	Gert Ljunggren	tel. 0435 - 529 28	
Starby	Lennart Hansson	tel. 0431 - 44 84 88	sv.hansson@telia.com
Stenestad	Ethel Pettersson	tel. 0435 - 44 08 26	
Strövelstorp	Lena Ringbrant Ekelund	tel. 0435 - 71 10 60	lena.ringbrant@tele2.se
Tåssjö	Britt Bengtsson	tel. 0431 - 207 64	brittbgen@ektv.n
Tåstarp	Britt Bengtsson	tel. 0431 - 207 64	brittbgen@ektv.n
Vedby	Hjördis Nilsson	tel. 0435 - 230 46	hjordis.nilsson@klippan.se
V Broby	Lena Ringbrant Ekelund	tel. 0435 - 71 10 60	lena.ringbrant@tele2.se
V Sönnarslöv	Stina Nilsson	tel. 0435 - 71 11 14	stina64@telia.com
Örkelljunga	Knut Kjellsson	tel. 0435 - 544 34	
Össjö	Britt Bengtsson	tel. 0431 - 207 64	brittbgen@ektv.n
Ö Ljungby	Gunnel Ling	tel. 0435 - 130 92	

USA – ”I SVENSKA UTVANDRARNAS SPÅR”

AV HJÖRDIS NILSSON

Under 14 dagar i oktober 2004 var jag och min man Bo med på en fantastisk resa till USA. Researrangör var BuxTours med reseledare Erika von Buxhoeveden och tillkom på initiativ av LRF-seniorena. Vi var 30 deltagare, alla med lantbruksanknytning. Eftersom vi besökte svenskbygderna, berättar jag lite om det som kan vara intressant för en släktforskare. Jag har själv inte haft några kontakter med släktingar i USA.

Vi landade i Chicago, Illinois, i strålade väder och efter alla fingeravtryck och ögonfoton, kunde vi stiga ombord på den buss som skulle ta oss runt totalt 416 mil. Förutom sightseeing i stan bland alla skyskraporna blev det besök på spannmålsbörsen samt guld- och silverbörsen. Vi letade även upp en adress där en av resenärernas farbror i början av 1900-talet hade bott medan han jobbade som byggnadsarbetare i Chicago. I ”Down Town” finns två höghus formade som majscolvar. Här kunde man leva nästan hela sitt liv utan att gå utomhus. Förutom garage och bostäder fanns här skolor, sjukhus, arbetsplatser etc.

I Chicago gjorde vi också besök på svensk-amerikanska muséet i närheten av Andersonville. Muséet hade invigs 1976 av svenske kungen och allt här var donationer. Här var samlat mycket om den svenska utvandringen. År 1893 kostade en enkel biljett till USA 175 kr. Det var inte mycket man kunde ta med sig, men en stor bibel gjorde man alltid plats till (i deras arkiv fanns massor av svenska biblar). Resenärerna fick själva ta med sig mat för resan, endast vatten och el höll rederiet

Är detta Hjördis ff:s bror Andrew A. Anderson död 1934? Gravsten på kyrkogården i Lookridge

dem med. På en tegelvägg fanns små skyltar med namn på emigranter från Sverige. Man kunde här hedra en anhörig med att för 50 \$ köpa en skylt och sätta upp. Enl. tillhörande lista fanns här även en dam, Petronella Person Ekman, som 1887 emigrerat från Ankarlöv i Klippan.

Vi lämnar Chicago och åker västerut genom det så kallade majs- och Caterpillarbältet mot Bishop Hill. Vägarna på prärien är otroligt raka, ser ut att vara ditritade med linjal. Utefter motorvägarna finns skyltar med ”Adopt a Highway” – adoptera en motorväg. Det innebär att organisationer, företag eller privatpersoner kan ta på sig ansvaret att hålla rent en viss sträcka av motor-vägen. En gång var 14:e dag städas väg-kanterna, enda ersättningen är äran att ha sitt namn på skylten!

I Bishop Hill väntade en mottagningskommitté och efter en kort genomgång av byns historia i huvudbyggnaden Staple House, blev vi guidade bland de historiska byggnaderna. Vi fick även ta del av konstnären Olof Kranz målningar från immigranternas första tid. Grundare

till B H var Erik Jansson, en fanatisk, religiös man som kom hit med en grupp från Biskopskulla i Uppland. Han styrde sin församling med järnhand och blev med tiden illa omtyckt. Han var född 1808, var efterlyst i Sverige då han som 37-åring lämnade hemlandet och enl. en minnessten mördades han 1850. Han tycks ha varit en ledarbegåvning med nästan hypnotisk makt. Idag bor 125 personer permanent i Bishop Hill. Det sköts som en sorts hembygdsby och har ett stort välbevarat arkiv, som vi dock inte hann ta del av. Bishop Hill utnämndes till ett av staten Illinois historiska objekt för några år sedan.

Nästa stopp gör vi i Andover och Jenny Linds Minneskapell. Jenny Lind var populär i USA, turnerade mycket här och hade skänkt mycket pengar.

Vi kör söderut mot Mount Pleasant, kör över Mississippi och kommer in i Iowa. Vi kommer att passera Mississippi flera gånger, lika mäktig var gång.

Nästa intressanta stopp gör vi i Lookridge och den lilla ”New Sweden Church”, en gammal svensk kyrka

som nyligen blivit utsedd till statshistoriskt intressant minnesmärke. Där väntade en grupp svensk-amerikaner på oss för att visa oss kyrkan och berätta om den. Utanför kyrkan finns en kyrkogård med mängder (bara?) av svenska namn. Våra värdar ville gärna höra sånger på svenska och delade ut notblad till "En gång vi seglar i hamn". En av damerna spelade piano och vi stämde in för kung och fosterland. Första gången jag sjungit denna i en kyrka, men det hördes bra! Vi fortsatte sedan med "Tryggare kan" och "Härlig är jorden". Vilken stämning! Ett för mig fantastiskt besök där vi även fick lyssna till kyrkklockan. Kort men intensivt besök, liksom de flesta.

Färden gick sedan vidare till Swedesburg, där så gott som varje svenskättling i området slöt upp för att bjuda oss på "Potluck supper", knytkalas med mycket gott. Många av svensk-amerikanerna vi träffade, letade gärna upp sina ansedlar och berättade mycket entusiastiskt sin släkts historia. Det var mycket viktigt för de äldre, de yngre var precis som här inte lika intresserade än. Många hade också varit över i Sverige, men en man som några i gruppen träffade, sade sig aldrig ens ha funderat på att fara över till faderns hemland. "Pappa sa att det var en rent helvete i Sverige, och man reser inte till ett helvete". Vi spred ut oss så gott vi kunde eftersom många ville prata med oss. Vi blev överrösta med frågor om Sverige och kände oss som kungligheter. Själv försökte jag på knagglig engelska förklara att vi använder plast vid ensileringen för en farbror, som nog tyvärr inte blev klokare.

Efter besök på en grisfarm rullar bussen vidare mot Kalona där det bor 150 amishfamiljer. Amish har en speciell livsinställning, tar avstånd från det moderna livet med t ex elektriskt ljus, telefon, TV, bilar, gummihjul på redskap. Här bor också många menoiter, en något moderat grupp religiösa fanatiker. Märkligt folk tyckte vi nog. Amish tar ej emot

barnbidrag från staten, ej heller bidrag till sina skolor. Vi passerade en skola där barnen i sina gammalmodiga kläder var ute på gården och lekte. Lunch åt vi hos en amishkvinna, som då hon blev änka fick tillåtelse att försörja sig genom att servera lunch till turister. Hon tillhörde den liberalare grenen av Amish, de som tillåter både el, bil och fotografering, vilket annars inte var tillåtet.

Nästa dag kör vi längs Mississippi och njuter av otroligt fina höstfärger, speciellt röda lönnar. Vi kör via Wisconsin mot Minnesota, passerar Stockholm där vi äter lunch.

Lördagen den 9 oktober åker vi rundresa i Chisago County norr om Minneapolis. Överallt möttes vi av vänliga äldre svenskättlingar som försöker prata svenska med oss. Första stoppet är Scandinavia där vi blev

Nya Duvemåla

guidade runt på en underbar, gammaldags svenska.

Nästa stopp är Chisago Lake där vi besöker Karl Oskars hus i Nya Duvemåla och den äldsta invandrarkyrkogården i Minnesota. Vi träffar här bl a en imponerande farbror som var 93 år och pratade felfri småländska. Hans ff far emigrerade hit från Linneryd, då tog resan 5° månad. Vilhelm Moberg kom hit 1948 och utsåg detta hus som modell för Karl Oskars och Kristinas hus. Hit till Chisago kom 100 personer från Hassela, 16 av dem bosatte sig här. Moberg läste deras dagböcker (fanns i kyrkan här) och med dessa

som ursprung skrev han sina böcker. Nästa by var Lindstrom. Vi besökte bl a Chisago Lake kyrkan (evangelisk luthersk) i Center City, utanför fanns en minnessten gjord av skånska granit till minne av 150-årsjubiléet. Center City är den äldsta staden som hela

Calle Carlsson

tiden varit bebodd av svenskättlingar i Minnesota.

I det fina höstvädret kom vi sen till Taylor Falls där vi gick ner till Cross River. Hit kom många av de första emigranterna ca 1850 upp längs floden och gick iland här. Nästa stopp blev på Calle Carlssons mjölkgård. Han pratade bra svenska, hans mormor hade utvandrat från Hjorthålan i Blekinge och hans morfar från Småland. Vi hann också med fotografering av statyer, Karl Oskar och Kristina förstås men även av Vilhelm Moberg med sin cykel. Moberg hade i slutet av 1940-talet väckt mycket uppseende när han på en gammal cykel tog sig runt i trakten för att intervjuva gamla invandrare om deras första tid i det nya landet. En medelålders nykter man cyklade inte, var det allmänna omdömet om denne stollige svensk.

Minneapolis och St Paul får besök härnäst, Mississippi delar nästan de båda tvillingstäderna. Det finns nu 11 indianreservat i staten Minnesota, fem av dem bebos av Dakotaindianer. Efter rundtur i städerna kom vi till svensk-amerikanska institutet där vi fick en givande guidning av svenskättlingen Carl Boberg. Institutet var inrymt i den

svenskättade mångmiljonären Sven Turnblads magnifika 33-rumsvilla. Turnblad hade tjänat sina många miljoner som tidningsägare och donerade huset till svensk-amerikanska institutet. Här träffade vi också en släktforskare med rötter i Trolle Ljungby som fått hjälp med forskningen av Gertrud Rietz, som också var med på resan. De lokala släktforskarföreningarna höll sina möten här. Som överallt annars hade många svenskamerikaner infunnit sig, knackade oss försynt på axeln och undrade om vi var ”from Sweden”. De ville gärna berätta om sina far- och morföräldrar som emigrerat en gång. En av dessa sa t ex ”Du är svensk, men jag känner mig ännu mer som en svensk”. Många rörande möten, synd bara att engelskan inte var bättre.

Efter besök på Mill City Museum blev det tid för promenad i Minneapolis Downtown. Det finns t.ex. otroligt fint dekorerade brunnslock här.

Nästa dag var en nationell helgdag, Columbusdagen. Varje delstat bestämmer själv om nationella helgdagar ska vara lediga dagar eller ej. Första stoppet idag var Gustavus Adolfus College, ett svensk-amerikanskt college med porträtt av Gustav II Adolf i entrén. Här skulle vi träffa Anders Björling, men han hade fått förhinder. Varje år brukar 12-18 studenter från Sverige komma hit. Varje år träffas här nobelpriskommittén för att bestämma vem som ska få nobelpriset. Vi körde dock vidare till New Ulm, den största tyskdominerade staden i området. Här fanns ett klockspel med 37 klockor tillverkade i Holland med figurer som visade New Ulms historia, donerat av en tysk rik änka.

Nästa stopp var ett lantbruksbesök och blev för mig personligen resans höjdpunkt. Vi skulle till Lars Johanssons gård i Marshall. Lars visade sig vara en släkting till mig, hans farmor Sofia var kusin med både min mormor och morfar. Vi

Hjördis och hennes amerikanske släkting Lars Johansson

härstammar båda från skatterusthällshemmanet Mala nr 1 och Ola Svensson och Sissa Jönsdotter. Lars härstammar från sonen Sven, jag själv från döttrarna Johanna och Tyre (min mormor och morfar var kusiner). Lars och jag har aldrig träffats, dock kände jag igen honom från ett tidningsurklipp i Norra Skåne då han och familjen var på besök i Sverige. Helt otroligt att vi skulle pricka just hans gård i hela USA. Lars hade jobbat som utbytesstudent på en granngård. När gårdens ägare blev sjuk och sonen var inkallad, vädjade man till Lars att komma över och tröska majsen. Han gjorde så och senare köpte han och Lena en granngård. Det var säkert inget lätt beslut, hustrun Lena kom från Landskrona men nu hade familjen bott här i 30 år. De hade tre barn, varav den ene sonen blivit inkallad och skulle tjänstgöra 18 mån i Irak. Under dessa 18 mån fick soldaterna ingen hempermission, de kunde endast få komma till någon amerikansk bas i t.ex. Tyskland.

Nästa dag kör vi mot South Dakota, en fantastisk soluppgång kompenserar den tidigare väckningen. Vi passerar en vindkraftspark med 163 ”möllor”, de flesta dansktillverkade. Efter flera studiebesök kommer vi in i Nebraska och passerar byn Malmo. Nästa stopp blir i Stromsburg, en liten ort med

1200 invånare. Här hade jag ett uppdrag att utföra och skyndar mig till ”Economic Food Store”. Ägaren till affären är en släkting till Lennart Ekström i Hässleholm och från honom har jag hälsningar. Mary som är en glad och varm Stromsburgare plockar kvickt fram julgåvor som jag ska ha med mig hem till Lennart.

Flera hade hört talats om att en buss med svenskar skulle komma på besök, men inte vilken dag. Vi träffade en svenskättling f. 1932 med rötter i Bollnäs som flera dagar åkt ner till stan för att se om vi kom. Hans far hade utvandrat som 14-åring, innan fadern dog 92 år gammal hade han och sonen varit över i Sverige och träffat faderns gamle bror. Han följer med till bussen, men blir så rörd att rösten sviker honom. Vi möter många rörande svensköden på vår resa.

När vi kommer fram till Lindsborg i Kansas träffar vi Dean Anderson, som med sin resebyrå ordnat våra besöksvärdar i USA. Han är gift med en svenska och ordnar resor till Sverige, idén fick han av Pelle Enocsson från Vankiva. Lindsborg grundades 1869 av en svensk präst, Olof Olsson, som hade 110 pers. med sig och 1872 var allt upptaget av svenskar här. Om man stannade i 5 år och brukade marken, fick man den

sedan. Indianerna drevs till Oklahoma från Lindsborg. Överallt finns det massor av dalahästar och annat svenskt.

Efter besök hos djuruppfödare, buffalofarmare, fabriker kommer vi till Salina. Här besöker vi bl a Svenska paviljongen, som deltog 1904 i världsutställningen i St Louis (utställningen avbröts dock av 1:a världskriget). På tillbakavägen till hotellet stannade vi till vid en jordhåla. Här hade bott ett svenskt par, Höglund, som härstammade från Filipstad. Det tog ett år innan de kunde bygga ett hus och detta blev då deras första tillfälliga hem. Många invandrare kom 1866-1867, så även familjen Höglund. Denna familj blev med tiden välbärgade och gjorde stora donationer. Dagen avslutas hos Bethany Luthern Church Fellowship Hall. Våra värdar var olika organisationer, bl a "Svenska Vänskaps Bordet Club". Utöver vår grupp var ca 50 svenskättlingar inbjudna och förväntade sig en trevlig kväll med svenskarna. Överallt i USA mötte vi denna gästfrihet! Vi var i ett typ församlingshem med direktingång till kyrkan som vi besökte efteråt. En av mina bordsgrannar påpekade att jag åt som hennes tyske far, alltså även använde kniv. Vanligtvis äter amerikanen bara med gaffel.

Färden går nästa dag mot Abilene, den vildaste staden i hela Västern. Här växte president Eisenhower upp, han var USA:s 34:e president, Nixon var hans vice president. Eisenhowers barndomshem finns bevarat här och här finns hans grav. Vi åker sen vidare till Trumans museum som ligger i Independence där Truman växte upp här. Han var inte särskilt omtyckt under sin levnad, först nu har man insett hans betydelse.

Vi åker sen till flygplatsen i Kansas City, staden som ligger i två stater, både Kansas och Missouri. Vi flyger till Chicago och efter många procedurer vidare till Sverige igen. En intensiv och givande resa är slut.

Foto: Bo & Hjördis Nilsson

Möte med SVEN PÅLSSON

Red. hade fått ett tips om att **Sven Pålsson** Perstorp f.d. lärare, hade bandinspelningar av gamla kända profiler från vår hembygd, bl.a. av författaren **Artur Lundqvist** och av **Alfred Svensson** även kallad *Haisla-pågen*.

Eftersom vi hade artiklar om dessa två i vårt föregående nummer av *Åsbo Släktblad*, tyckte vi att det kunde vara av intresse att få "lite mera kött på benen" av någon som träffat dessa personer. Nog fick vi det alltid!

Vi lyssnade med andakt till författarens välartikulerade djupa stämma, när han berättade om sin uppväxt och del av sin skoltid. Denna inspelning gjordes på 1970-talet i Åstorp, dessförinnan hade Artur Lundqvist hållit samma föredrag i Perstorp och Klippan. Det är väl inte otroligt att en del av våra läsare har besökt någon av dessa föreläsningar.

Inspelelingen av Alfred Svensson gjordes den 25 sept. 1964 på

Sven Pålsson

ålderdomshemmet i Perstorp, Alfred var då över 90 år. Lena hade lite svårt att förstå honom, men jag som "inföding" hade inga problem.

Detta var den första inspelning, som Sven Pålsson gjorde, och intressant i sammanhanget är, att egentligen var det inte "*Haisla-pågen*", som Sven

"Haisla-pågen" och en egenhändigt tillverkad fiol

skulle intervjuas utan en annan, men han var inte där.

Denna inspelning finns på Nätet. Där finns även en intervju med Hemmansägare **Ester Vinberg** i Heljalt.

Henne lyssnade vi också på. Ester hade ett valspråk: ”*Jag säger inte mer än jag vet, och jag vet vad jag säger.*” Ester Vinberg var mycket noga med att bli kallad Hemmansägare. Hon levde 1885-1974 och bodde på samma ställe i över 85 år. Inspelningen gjordes den 4 november 1968. Hon berättade en dråplig historia om när Odelruga kyrkas kakelugn skulle invigas 1879-80. Esters mor var där.

Jo... vid invigningen skulle stora kyrkan värmas upp av den nya fina kakelugnen. Mycket ved gick åt, och elden fick underhållas hela tiden. Plötsligt smällde det till, kakelugnen sprack och hela kyrkan fylldes med rök. Man påstod senare att ”någon” hade lagt krut bland vedträna, och denna ”någon” skulle vara prästens pågar. Jo... Jo...!

En annan inspelning vi lyssnade på var **Otilda Nilsson**, som hade varit föreståndare på ålderdomshemmet både i Broröd och i Riseberga. I Broröd var hon i 9 år från 1922, och där var det för det mesta 35 åldringar. Dessa skötte Otilda ensam. Dessutom skulle köksträdgården och det 70-tal hönsen tas omhand. Varje fredag var det storbak med bl.a. matbröd. Det kunde bli 35 brödkakor varje gång. Inspelningen med Otilda Nilsson gjordes i dec 1971. Hon var då 90 år fyllda.

Hur många inspelningar Sven Pålsson gjort fick vi aldrig reda på, men nog såg vi ett 20-tal CD-skivor. Just nu letar Sven efter gamla torvarbetare, och helst någon som har arbetat på Köpingemyr utanför Pers-torp.

Andra intressen, som Sven visade oss, är en fantastisk samling av Stengods och framför allt från Höga-

Hemmansägare Ester Vinberg

näs, om jag förstod det rätt. Sven samlar även på isolitföremål

I november 2004 var det en stor artikel och bild i HD om detta intresse. Han visade oss ett askfat i isolit, med text på undersidan ”**AB SÄKRO Klippan**”. Svens fråga till oss var vad vi visste om detta företag. Han visste att det hade koppling till en fotograf **Sjövall**. Vi visste inte något om detta, men lovade att återkomma. Det gjorde jag dagen efter vårt besök, efter att ha

intervjuat **Ove Carlsson**, som övertog Nils B. Sjövalls fotoaffär. Mycket riktigt det var Sjövalls företag, och askfaten tillverkades på Wittsjös Bakelitfabrik, men det ju en annan historia.

Sven Pålsson är också ute och håller föredrag om intressanta personer han mött i sitt intresse för dokumentation av Hembygden och människor. Vissa personer hinner med hur mycket som helst...!

Sten

Nyheter i arkivet

- **Vedby socken med byarna** – Dokumentation av folket i byarna. 5 st pärmar av Bengt-Göran Bengtsson, Rose-Marie Ekberg, Hjördis Nilsson, Inger Nilsson, Stina Nilsson m. fl.
- **Lunds stift i ord och bild, andra delen** – Bok skänkt av Ethel Pettersson.
- **Porträttgalleri från Kristianstads län 1931** - Bok skänkt av Ethel Pettersson.
- **Skånes historia fram till 1719** – Förf. Harald Lindal. Bok skänkt av Ethel Pettersson.
- **Årets folkliga fester** – Förf. Martin P:N Nilsson. Bok skänkt av Ethel Pettersson.
- **Tvärby – byn på tvären** – Förf. Lars-Erik Braun. Bok skänkt av Hjördis Nilsson.
- **Armémuseum 2003** – Bok skänkt av Kjell Olsson.
- **Jordrefning och Skatteläggning 1671 för Vedby socken**. Översättning gjord 2004 av Rose-Marie Ekberg (pärm)
- **Husarer i V. Sönnarslöv 1710-1883** – Häfte skänkt av Brita Danielsson
- **Klippans Skola** – Pärm med skolkort m.m. av Ingrid Tann
- **Svenska Husmödrars omtyckta, billiga hjälpreda** – Häfte skänkt av Lennart Mårtensson
- **Till Svenska Utvandrare!** – Häfte skänkt av Lennart Mårtensson

Utflykter i fädrens spår

Av Annica Johnsson

Bo, Märta, Åke, Ethel och Annica

Foto: Maj Svensson som inte kunde vara med på bilden

I elva år har en grupp släktforskare gjort en årlig utfärd i "Fädrens spår". De har besökt platser som Härsnäs, Grönhult, Bögerup och Skelleberga. Annica vill här locka andra till spännande och intressanta utflykter.

Varje år i början av juni har vi, en grupp släktforskare som alla är medlemmar i Åsbo Släkt och Folklivsforskarförening samlats och ägnat en dag till att utforska olika platser med anknytning till våra anor.

I år är det elfte gången som vi skall göra vår utflykt. Initiativet togs av **Ethel Pettersson** i Ljungbyhed som 1995 bjöd in **Märta Friedman** från Viken och **Åke Johansson** från Malmö, alla släkt med varandra till en heldag i fädrens spår. Sedan har ytterligare tre personer kommit till, **Bo Bengtsson** från Perstorp samt **Annica Johnsson** och **Maj Svensson** från Odåkra.

Jag tänkte att jag genom att berätta om våra utflykter i Åsbo släktblad kanske kan locka andra släktforskare att göra som vi.

Vi samlas oftast på morgonen hemma hos Ethel, där vi över en stabil frukost planerar det sista inför färden. Tidningsurklipp, böcker och intressanta släktutredningar studeras. Så packar vi in oss i bilarna med kartor och rejäla matkorgar och det bär iväg. Nedan följer en kort redogörelse över en del av de platser vi besökt.

Den första färden vi gjorde gick till gården Härsnäs nr 1 utanför Röstånga där bl.a en mycket gammal bakugn och handlingar om gården studerades. Efter ett besök på Nackarps gård, Nedangården och Möllan i Röstånga fick Ethel på hembygdsmuseet i Billinge syn på bröllopskläder som använts av hennes släktingar år 1767. Märta upptäckte en tavla från gården Gamla Värslätt utanför Billinge där hennes morfar växte upp. Som avslut-

ning besöktes målaren **Nils Forsbergs** födelsehem i Wessmanstorp, Riseberga.

Året därpå åkte vi till Stenestad där **Henry Henriksson** guidade oss runt på den gamla gården Grönhult, en gård från 1799. Inskriptioner finns på stenar i de båda gamla uthuslängorna. På den ena stenen står, "Anno 1790 den 1 maj lade jag **Jöns Önerson** och min hustru **Else Jönsdotter** första stenen i grundvalen av dessa hus sedan gården den 9 februari förut var råkad av brand."

På den andra står, "Anno 1807 den 12 april lagade jag Jöns Önerson och min hustru Else Jönsdotter första grunden. Härtill genom häradsmurmäster M. Hultgren."

Undantagshuset var en tid skola och lärarinnan som kallades "Skoletillan" bodde vägg i vägg med skolsalen. Hennes bostad var 2x4 m.

Vi fortsatte till Bögerup utanför Billinge och såg på den gamla gården med anor från 1500-talet. Gården brann ner på 1970-talet men ägaren byggde upp den exakt likadan. Källaren lär vara från 1400-talet. På hemvägen besökte vi Stockamöllan.

År 1997 besökte vi hembygdsforskaren **Bertil Eliasson** i Klingstorp, Färingtofta som berättade om dessa gamla trakter. Sedan tittade vi på den gård i Skelleberga där Åke växt upp och fortsatte till Smedjeryd i Riseberga där ladugården är från 1775. Benstampen härifrån finns idag på Fredriksdals friluftsmuseum i Helsingborg. Nästa stopp blev Björkarps gård och sedan Gundetorp där vi vandrade runt bland ruinerna av gårdarna. En och annan liten sten följde nog med hos de flesta av oss som minne från våra förfäder som bott här.

År 1998 började vi med att titta runt i Riseberga kyrka som är en av de få kyrkor i Skåne som har sin predikstol placerad ovanför altaret. Efter en titt på Nils Forsbergs minnessten utanför åkte vi till Djupadals mölla där vi efter att ha tittat på gården även studerade två intressanta gravstenar som låg

utmed ån. I Anderstorps by i Riseberga blev vi inbjudna till **Gösta och Ester Olsson** i nr.4. Vi fick studera gamla handlingar från byakistan som gjorde Annica mycket glad då hennes släkt bott i flera gårdar i denna by. Utanför

resten av dagen och hittade alla intressanta uppgifter.

År 2002 tog ånyo **Bertil Eliasson** hand om oss och lät oss följa med på en mycket intressant byavandring i Färingtofta. Han berättade om de olika

*Gösta Olsson visar gamla dokument
Foto: Ethel Pettersson*

huset finns en sten med inskriptionen 1792 SOS HTD N:4

Året därpå blev vi guidade av **Curt Johansson** på militärhistoriska museet på F5-området i Ljungbyhed. Vi fick också forska i böcker, rullar, register och foton som finns i en närliggande byggnad. Sedan åkte vi till gården Rynke och studerade de få byggnader som finns kvar av Rynke nr. 1 idag.

År 2000 besökte vi Märta i Viken där vi guidades runt på Sjöfartsmuseet i hamnen. Här finns mycket att se och lära om sjömännens tillvaro under äldre tid. Därefter visade Märta oss Paul Jönnska gården, byggd 1880 där allt står likadant som det gjorde på sjökaptens **Paul Jönsson** och hans familjs tid. Som avslutning lärde oss **Elsa Nilsson** från Hittarp allt om Kulla Gunnarstorps slott och visade oss runt i parken.

Året därpå hade nationalparken i Skärålid precis invigts och vi startade utfärden med att vandra runt sjön som var inramad av den fagrade grönska. Sedan tittade vi på platsen där Allarpsgården en gång legat. Därefter åkte vi till **Stig Sunhede** i Åsljunga och blev djupt imponerade av hans stora arkiv. Ett helt rum fyllt med pärmor från golv till tak. Vi forskade

gårdarna och avslutade med kyrkan. Därefter körde vi till Fanjunkarns backe strax utanför byn och åt vår mat i solskenet. Backen anlades av fanjunkare **Johan Karlsson** och var förr en stor och vacker samlingsplats för bygdens folk med fina trädgårdsanläggningar. Efter mycket letande hittade vi den lilla gården Rysshus som förr var ett torp under Snälleröds gods och Annica fick ett foto från platsen där anorna bott.

Vi tittade också på Karup och fortsatte sedan till Guvarps skola där Åke gått i skola. Han hade många minnen att berätta för oss utanför byggnaden. Han visade oss också var lanthandeln legat som hade så goda karameller.

År 2003 åkte vi till Hovdala slott där vi följde med på en guidad tur inne på slottet. Damen som guidade oss forskar själv på slottets historia så vi fick en utförlig beskrivning. Efter matstopp och en intressant utställning i det rosa orangeriet i parken åkte vi till Brönnestads kyrka från 1100-talet. Målningarna i takvalven var mycket imponerande. Många gamla gravar på kyrkogården fångade också vårt intresse.

Förra året startade vi hemma hos Maj i Ödåkra och därefter tog vi färjan från Helsingborg till Helsingör. Där guidade Annica och Maj runt bland många av Helsingörs hus från 1600- och 1700-talet och berättade om stadens historia och dess invånare. Flera av de hus där Annicas från Holland till Helsingör inflyttade familj **van Deurs** finns kvar idag.

Vi vandrade runt i de imponerande kyrkorna S:t Olai och klosterkyrkan och även bymuseet på S:t Annegade som verkligen ger en god beskrivning över gamla Helsingör.

Vart vi styr kosan i år är ännu ej bestämt men många förslag finns.

Dessa utflyktsdagar har gett oss oerhört mycket av kunskap och lärdom om platser där våra släktingar bott och verkat men framförallt en stor gemenskap och vänskap oss släkttforskare emellan.

Så kära släkt- och hembygdsforskare gör nu som vi! Bilda en liten grupp, packa en rejäl matsäck och ge er ut på upptäcksfärd i fädrens spår.

***

*Vackra takmålningar i
Brönnestads kyrka
Foto: Ethel Pettersson*

Höstens utfärd till Klippans pappersbruk

Nils Claesson

Onsdagen den 17 november samlades vi utanför grinden vid pappersbruket. Där möttes vi av **Nils Claesson** som följde oss in i den stora tegelbyggnaden. Nisse arbetade där innan han blev pensionär. Han och **Roger Johansson** som arbetar på pappersbruket, presenterade brukets historia och nuvarande inriktning under det att vi blev bjudna på ett gott fika.

Första pappersbruket

Redan 1573 är bruket omnämnt som Danmarks första pappersbruk. Då låg det troligen vid Herrevadskloster, men

år 1637 fanns det på dess nuvarande plats intill klippan vid Rönneå. Klippans pappersbruk har varit en föregångare i mycket. Här installerades t.ex. Sveriges första pappersmaskin redan år 1832.

Klippan AB

Klippans pappersbruk ingår i dag i Klippan AB som även äger Lessebo och Mölndals pappersbruk. Det är olika papper som tillverkas på de olika ställena. En stor produkt är t.ex tunnpapper. Det är det papper som bruksanvisningarna till medicinerna är tryckta på. Dessa papper kontrolleras mycket noga. Det får inte finnas minsta lilla prick för att det inte ska kunna bli ett felaktigt decimaltecken eller dylikt. Frimärkspapper har Klippan även tillverkat i över 100 år och kvalitén är välkänd bland frimärkssamlare i hela världen.

Rundvandring

Efter den intressanta presentationen vandrade vi runt i den färgglada fabriken. Det var inte bara färg på väggarna utan det fanns färgglada pappersrullar som bildade vackra mönster.

Roger Johansson

Arkivet

På den övre våningen hade Nisse inrett ett fantastiskt arkiv med massor av bilder, böcker m.m. På väggarna och på stora skärmar har han satt upp foton på viktiga händelser i fabriken historia och på många av de anställda. Som mest var det 900 personer anställda och Nisse håller på att göra en förteckning över alla anställda från 1853 och framåt. I början var det inte så noga med namnen på de anställda. De kunde stå under öknamn och dylikt. En kvinna får lön som "Moriskan" och en annan kallades "Moriskans svägerska".

Alla som var med blev mycket intresserade och letade runt i arkivet. "Titta, där är min mor!" "Han kände jag." hördes från flera håll. Nisse var fullt upptagen med att svara på våra frågor. För mig berättade han att arkivet hade sett ut så här i några år. Det arbetat som tog mest tid nu var att skriva in alla anställda och det arbetet syntes ju inte så mycket. Tidigare i höstas hade man öppet hus och då kom det jättemycket folk. Det är säkert så att de flesta som kommer från Klippan känner någon som har arbetat här. Passa på att besöka detta trevliga arkiv!

Intresserade åhörare

Lena RE

Årsmöte & Sven Hellgren

Bengt Emgård tar emot klubban av Barbro Andréll

Årets årsmöte hölls sedan vanligt på 47:an lördagen den 12 februari och även detta år blev **Sten Svensson** och **Bodil Svensson** valda att leda och anteckna.

Den stora förändringen mot tidigare årsmöte var när valen till styrelsens sammansättning gjordes.

Barbro Andréll avgick på egen begäran efter tolv år som ordförande i *Åsbo Släkt- och Folklivsforskare*. Till ny ordförande valdes **Bengt Emgård**.

Även i styrelsen blev det en del ändringar. **Bodil Svensson** har suttit som sekreterare i fyra år och avgick också på egen begäran. Till ny styrelseledamot valdes **Stina Nilsson**. Ny styrelsesuppleant efter Stina valdes **Lena Ringbrant Ekelund**.

Medlemsantalet har ökat under året och vi är nu ca 320 st. och medlemsavgiften blir den samma.

Den "gamla" styrelsen har gjort ett utomordentligt arbete även på det ekonomiska planet och ökat den utgående balansen för 2004-12-31 till kr.112 451:98.

Den avgående ordförande Barbro Andréll tackade alla styrelsemedlemmar och övriga engagerade i *Åsbo Släkt- och Folklivsforskare* för ett mycket gott samarbete. Samtliga fick en röd ros.

Därefter avslutade Barbro årsmötet och överlämnade ordförandeklubban till Bengt Emgård.

Birgit Nilsson, föreningens vice ordförande, tog till orda och tackade Barbro för allt det arbete som hon lagt ner under alla år och överräckte en blomsterbukett samt present.

Bengt Emgård tog tillfället i akt att ge oss en liten snabb information om vem han var och vad han sysslat med.

Därmed var årsmötet avslutat och kaffedrickning och muntrationer

Sven Hellgren

vidtog. Till muntrationerna hörde **Sven Hellgren**, släkt- och bygdeforskare, som berättade om traditionerna kring folks vedernamn eller öknamn och detta främst i Örkeneds socken.

Efternamn har ju endast funnits i ca 100 år. "Fint folk" dvs. adel och präster hade oftast ett släktnamn, men vanligt folk fick nöja sig med faderns förnamn med tillägg av -son eller -dotter, vilket talade om vem man var. Det fanns ju inte så många mansnamn att bygga på så det var ganska svårt att precisera personen, därför kom öknamn och vedernamn in.

Öknamnen kunde ha sitt ursprung av olika anledningar exempelvis, geografiskt betingat, lyte, vad man sysslade med eller soldatnamn. Ja, det kunde finnas många anledningar till att få ett tilläggsnamn. Öknamn betyder egentligen "ett namn till".

Efter **Sven Hellgrens** berättelse om öknamnens tillkomst och användning fick vi till livs några exempel på detta. En av dessa var "**Marka Stu Bengten**" (Bengt bodde vid stugan vid marken-skogen). Hans son fick namnet "**Marka Stu Bengten's Olof**" och hans son som också hette **Olof** fick namnet "**Mark Olofen**", han var född 1878.

"**Klämta Tilda**", f.1876 och d. 1966, var en annan person vi fick stifta bekantskap med. Hon gick alltid med många hattar på huvudet. På frågan om varför, blev svaret "*Jag har råd till det!*". "**Klämta Tilda**" hade en son med okänd fader. Det fanns naturligtvis nyfiket folk även på den tiden som frågade: "*Vad heter fadern?*"? Då svarade Tilda: "*Jag vet inte. Jag var inte så nyfiken som du*". En slagfärdig kvinna alltså ...!

Sven Hellgren har samlat på sig uppgifter om öknamn i elva år och det finns en databas som handlar om detta under adressen: <http://ddss.nu> (välj databasen)

Tack Sven för ett trevligt kåseri kring öknamn och dess tillkomst.

Steine "Lillis" Svens sonsons son

Julöppethus – Gamla skånska julseder

Årets gästberättare var **Solveig Andreasson** från Spången, Ljungbyhed. Hon är född i Halland, men kom till Riseberga tack vare kärleken. Hon har arbetat på Riseberga ålderdomshem och där träffat personer som var födda för 150 år sedan. Hon blev så fascinerad av deras berättelser och lade dem på minnet. Hon redogjorde speciellt för det som den gamle mannen **August** berättat att han trodde på.

Vissa av sagofigurerna eller deras namn är speciella för denna landsdelen. *Goanissen* är namnet på vår lilla grå tomt. Han var en enstöring som levde på gården. Vättarna bodde också där, men de hade stora salar under jorden och där levde de i stora familjer. Ingången till deras boning var alltid vid en hyllebuske.

För att skydda barnen mot troll kunde man lägga stål i vaggan eller så kunde man enligt Solveig köpa ”vätteljus” på apoteket. Barbro Andréll är tveksam till att dagens apotek saluför dessa ”trollskydd”.

Bäckahästen är vår motsvarighet till Näcken. Bäckahästen var inte bara bra för att skrämma barn från att leka vid bäcken utan ibland kunde han ställa upp som medhjälpare vid plöjning.

Föreläsaren Solveig Andreasson

August berättade att när han var 7 år var han ”vajtepå” på heden i Bonarp tillsammans med några andra pojkar. En gång skröt han om att han kunde rida. Det trodde inte de andra på, men då kom det plötsligt en häst och han hoppade upp på ryggen. Hästen växte och de andra pojkarna kunde också klättra upp. Sen satte hästen fart ner mot ån. Då kom August på att det kanske var Bäckahästen. Han försökte komma på något ur Bibeln, men det var först när de var ända framme vid ån som han fick fram ”Kors i Jesse namn!”. Då tvärnitade

hästen och alla pojkarna föll av och räddade sig. August såg att hästen förvandlades till en orm!

Glosan var en sugga som sprang mitt på vägen. Därför skulle man gå i kanten av vägen. Hon kunde klyva ryggen på en person om hon lyckades spring mellan benen. *Skövasnuan* kallades skogsrået och henne kunde man skydda sig mot med tibast. Älvorna var inte så trevliga och fick man eksem, så hade man drabbats av ”älvabläst”.

Det fanns även jättar som bl.a. försökte kasta stora stenar på kyrkorna. En jättekvinna hette *Vena* och hennes grav finns i skogen vid Herrevadskloster. Det är 21 m mellan stenarna vid hennes huvud och fötter. Mellan stenarna finns en grop som två pojkar grävde när de försökte gräva upp hennes guldsmycke.

Sägner berättar att innan man började använda en ny kyrkogård, så begravde man en levande häst där. Den kallas för *Kyrkegrimmén*.

Solveig berättade vidare om Runstavens tecken och allt man skulle göra före jul. Hon tackades av Barbro med en amaryllis och därefter fikade vi och hade trevligt.

Lena RE

Föreningsmöte – Cd-produktioner och databaser

Tekniken går framåt även för oss släktforskare, fast det är ju bakåt vi strävar. En sak lärde vi oss när vi fick reda på det som finns ute på ”nätet”. ”Kolla” sanningshalten i uppgifterna!

Onsdagen den 13 april fick vi en mycket professionell guidning genom de databaser och länkar som står oss till buds.

Bengt Emgård gick igenom dels de program som vi har på klubben och dels de CD-skivor vi har. När det gäller sökning efter någon, tänk på att inte börja med för mycket uppgifter och fyll sedan på efter hand.

Alan Sejrbo-Petersen ledsagade oss genom vår hemsidas mysterium och de möjligheter som finns där. Även vårt broderland Danmark har stora sök-bara databaser.

Barbro Andréll berättade om föreningens projekt ”Våra kyrkor”.

Lena RE visade oss hur hon hade gjort vid sin efterforskning efter emigranter i USA.

Mycket bra och informativ genomgång,

synd att vi bara var ett trettiotal släktforskare som hörsammat inbjudan.

Sten

Förteckning över Internet-adresser som behandlades på vårt föreningsmöte – ”CD-PRODUKTIONER OCH DATABASER PÅ INTERNET”

Med undantag av ”Genline” gäller generellt att praktiskt taget all information som hämtas från Internet och CD-skivor är ”andrahands-information” av varierande kvalitet - vilken således måste verifieras med hjälp av ”URSPRUNGLIGT KÄLLMATERIAL”

Rötters CD skivor	http://www.genealogi.se/forbund/bokhandeln/
Palmeståls Register	http://www.palmestals.com/avskrifter/sok.htm
Genline	http://www.genline.se/
DigiArkiv	http://www.digiarkiv.se/
DDSS	http://ddss.nu/
DIS	http://www.dis.se/
DISBYT, DIS - länksida	http://www.dis.se/linkindex.htm
Centrala Soldatregistret	http://soldat.dis.se/soldater.php OBS! De skånska soldaterna ingår inte. De ingår i ”Skånes Knektregister” (för mer information se http://www.sgf.m.se/)
FamilySearch	http://www.familysearch.org/
GeneaNet	http://www.geneanet.org/
Genecircles	http://www.genecircles.com/
Bertil Johanssons Guldkorn	http://home.swipnet.se/guldkorn/
Magnus Pahlsson	http://medlem.spray.se/magnuspahlsson/
Eslövsbyg. Släkt- och Folklivsf.	http://web.telia.com/~u41307933/
Gärds & Färs Härad Kyrkob.	mail; lenberg@ebox.tninet.se (Lennart Berg. tel. 033-284689)
Föreningen Släktdata	http://www.slaktdata.org/sv/start
Hallandsrötter	http://www.genealogi.se/halland/
Båhusarkivet	http://www.skagerrak.net/ba/ba00.htm
Lantmäteriet	www.lantmateriet.se
<u>DANMARK</u>	
Portalen	http://www.dis-danmark.dk/amt-herred-sogn/index_da.php
Stednavn-database (ortsnamn)	http://www.krabsen.dk/stednavn/
Krak.Dk	http://www.krak.dk
Slægtforskning på Internet	http://www2.db.dk/ns/slaegt.htm
Statens Arkiver	http://www.arkivalieronline.dk/
Dansk Demografisk Database	http://ddd.dda.dk/
GEDCOMP	http://www.lklundin.dk/gedcomp/index.php
<u>USA</u>	
RootsWeb	http://www.rootsweb.com/
The USGenWeb	http://www.usgenweb.org/
CAGenWeb	http://cagenweb.com/
Ellis Island	http://www.ellislandrecords.org
USGenWeb Census Project	http://www.us-census.org/search.html
Ancestry.com	http://www.ancestry.com/
Genealogy.com	http://www.genealogy.com/
Cyndi's List	http://www.cyndislist.com/
MapQuest	http://www.mapquest.com/

Släktmöte om Skånska möllor

Onsdagen den 16 mars anordnades släktmöte och föreläsare var **Carita Johansson** från Helsingborg. Hon berättade om de skånska väderkvarnarna och visade otroligt vackra bilder på dem.

Carita arbetar inom den grafiska branschen och var på jakt efter material till en fotoutställning när hon av en händelse kom till Kulla Gunnarstorps mölla. Det var möllans dag, så möllan var öppen och man malde mjöl. Hon blev så fascinerad av vad hon såg och upplevde, så hon bestämde sig för att fotografera de skånska möllorna. Det blev 5000 bilder!

En egen bok

Carita såg många fina möllor, men även möllor som förföll. Hon berättade att det försvinner 1-2 möllor varje år.

Föreläsaren, fotografen & författaren Carita Johansson

Detta kan innebära att ingen finns kvar om 67 år. Denna insikt kombinerad med att hon blev mer och mer intresserad av kvarnarnas historia och hur de tekniskt var konstruerade ledde till att hon bestämde sig för att göra en bok år 2003.

- Det var tur att jag inte visste hur mycket jobb det är när man gör böcker, för då hade det inte blivit någon bok, berättar Carita.

Hon hade med sig sin bok "Skånska möllor". Det är en tjock härlig bok som

berättar om de skånska kvarnarnas historia och hur en kvarn är uppbyggd, och sen presenteras alla Skånes över 100 kvarvarande väderkvarnar med 400 vackra bilder. Vi köpte in boken till föreningen, så den finns i vår lokal.

Olika möllor

Carita berättade att det finns två olika typer av väderkvarnar i Skåne. De äldsta är stubbamöllor och de började byggas på 1200-talet. Man vrider hela kvarnkroppen efter vindens riktning. Den äldsta skånska stubbamöllan är Forsbäckamöllan från 1647, men den är inte i så bra skick.

De vanligaste möllorna är av den andra typen, holländare. De första kom till Skåne på 1700-talet. På dessa möllorna vrider man bara hättan efter vinden. Den äldsta i Skåne är Bräcke mölla vid Krapperup, men den är ursprungligen från Värnamo och har dessutom stått ett tag i Helsingborg.

Övraby kvarn, berättade Carita, är den kvarn som drevs längst med vindkraft, fram till 1974.

Det finns 115 vindmöllor kvar i Skåne, men det fanns 1400 när de var som flest i mitten av 1800-talet. Av de kvarvarande möllorna är 20 st stubbamöllor och resten är holländare.

Väderkvarnarna var placerade på slättbygden där det blåser mest och därför finns de flesta i fd Malmöhus län.

Boken "Skånska Möllor"

Carita redogjorde även för hur kvarnen var uppbyggd, vad de olika våningarna heter och hur man satte segel m.m. Hon berättade även om det hårda arbetet på kvarnen.

Efter hennes berättelse ställdes frågor bl.a. om kvarnstenarna och det märktes att hon verkligen hade kunskap och ett stort intresse för kvarnar.

Britt Bengtsson tipsade att varje sommarsöndag maler man mjöl i Gunnarstorps mölla nära Mjöhult, och att hon brukar guida intresserade. Det blev jag verkligen intresserad av efter denna trevliga föreläsning.

Lena RE

Följ med **Kullabygdens släktforskare** till släktforskardagarna med Riksstämman i Göteborg lördagen den 27/8. Om det blir minst 30 personer som följer med så är det genomförbart. Anmäl dig senast den 15 juli till Birgitta 042-34 93 17 eller birgitta@kullabygdens.se. Där kommer förutom riksstämman att vara utställningar, föredag och utflykter m.m. Gå in på följande länk och se programmet.

www.genealogi.se/forbund/gbg2005

Visste du detta om digitala bilder?

Av Lena & Rolf Ekelund

Fler och fler har liksom vi upptäckt glädjen med digitala bilder. Man kan skanna eller fotografera av gamla fotografier och visa för släktingar. Det är mycket som i början är ganska svårbegripligt pga svåra ord och uttryck. Vi har letat och läst för att kunna förstå och nu vill vi dela med oss av det som vi nu kan lite mer om.

En digital bild byggs upp av **pixlar** (bildpunkter). Man kan ange storleken på bilden i **pixlar**, ex. 300x300 betyder 300 pixlar på bredden och 300 på längden. Det gör man bl.a. i kameror och på bildskärmar. Skannrar och skrivare använder **dpi** (dots per inch) vilken innebär antalet bildpunkter per tum.

Olika system

Det finns två olika system för att lagra bilder:

1. vektorgrafikbild som kan förstoras utan att den blir taggig. (Ex. Clipart-bilder, loggor, texteffekter, ritningar, True Type-teckensnitt)

2. bitmappbild som består av bildpunkter eller mosaikrutor. Där kan man påverka varje enskild bildpunkt med hjälp av bildbehandlingsprogram. Om man förstorar en bitmappad bild blir kvaliteten sämre. Man ser de enskilda punkterna som små rutor. Det är bitmappade bilder vi jobbar med.

Vanliga format för att lagra bitmappade bilder är:

1. TIFF eller BMP

Bilden är helt okomprimerad och består av ett stort antal pixlar för att trycket ska bli skarpt. Används t.ex. när bilden ska till ett tryckeri där bildfilens storlek inte har betydelse. Inget som vi använder normalt eftersom bildfilen blir mycket stor!

2. JPG eller GIF

Bilder packas eller komprimeras så att bildfilerna inte blir så stora. Då slår man samman pixlar som är lika. **JPG (JPEG)** klarar att visa miljontals färger och går att packa kraftigt. Det är rätt format för färgbilder och foton. Jpg-bilder kan packas till 5 % av ursprungliga storleken

Denna bild är förstorad för mycket för att rutorna ska synas.

utan tydlig kvalitetsförsämring. Varje gång man sparar en jpg-bild packas den och kvaliteten blir sämre. Bearbeta färdigt bilden innan du sparar och spara gärna originalet för sig, eller spara i TIFF tills du är klar med bildbehandlingen. **GIF** kan bara hantera 256 färger, så detta format passar bäst för bilder med få färger t.ex. loggor, men även för rörliga bilder.

Sammanfattning: JPG reducerar pixlarna och GIF reducerar färgerna.

Hur får man tag på bilder?

1. Digitalkamera
2. Skanner – rita bilder eller skanna färdiga bilder
3. Skärmdumpar – kopiera av datorns bildskärm. Tryck på tangenten Prt Sc så kopierar du allt som syns på skärmen. Gå sen till ett bildprogram eller klistra in bilden i ett Worddokument el dyl.
4. Spara bilder som finns på Internet – högerklicka på bilden och välj Spara. OBS! Tänk på upphovsrätten!

Digitalkameran

Man kan ställa in kameran för olika upplösningar (bildkvaliteter). 640x480 (=307200 eller 0.3 megapixel) räcker om man bara ska visa bilderna på bildskärmen. Har bilden fler pixlar än vad skärmen visar syns inte hela bilden

samtidigt på skärmen med mindre än att visningsprogrammet förminskar bilden (en del pixlar utelämnas). Ska man skriva ut bilden på papper väljer man högre kvalitet. Ju fler pixlar desto större bild av god kvalitet kan man få på papper.

Bilderna packas normalt i jpg-format. TIFF finns ibland som alternativt lagringsformat eller RAW som kräver slutbehandling av bilden i dator. TIFF- eller RAW-filerna blir flera ggr större än JPG. Välj den högsta (Fine) kvalitetsinställningen för jpg, så försämras skärpan inte så mycket. Filen blir större, så du får inte plats med så många bilder på disken.

På kameran finns oftast en makrofunktion för fotografering på **mycket nära håll**. Symbolen är en liten **blomma**. Använd denna vid reprofotografering av små bilder (objektivet nära bilden).

Bildstorlek

Har du ett foto med 640x480 pixlar och vill visa den på bildskärmen, beror storleken på vad bildskärmen är inställd på. Om den är inställd på 1024x768 så upptar bilden lite mer än halva bredden. (Skärmen kan också vara inställd på t.ex. 800x600 och då blir bilden större.) Bildskärmens upplösning anges som totala antalet pixlar horisontell x vertikalt.

Hur stor blir bilden på papper? Det är beroende av vilken kvalitet man önskar. En bild på 2,2 megapixel blir hyfsade i A4-storlek, men minskar man bildstorleken på utskriften ökar ju upplösningen eftersom bildpunkterna, pixlarna vars antal är oförändrat, kommer närmare varandra, dvs dpi (dots per inch) ökar. 300 dpi lär motsvara kvaliteten i tryckta alster.

När bilder skrivs ut eller trycks kallas pixlarna i stället för dots och upplösningen anges i dots per längdenhet, vanligen tum (eng. inch), i stället för totala antalet.

Skanna bilder

En skanner läser punktvis av ljusvärdet i bilden. Skannar man med för lågt dpi så blir bilden oskarp, men för hög dpi har skrivaren eller betraktaren ingen nytta av. Bildfilen blir bara onödigt stor.

I skannersammanhang talar man inte om pixlar och filstorlekar. I stället anger man bildstorlek och upplösning. Båda värdena avser den bild man så småningom tänker skriva ut, vilket gör det hela lite lättare att förstå. Informationen om den kommande utskriftens storlek och upplösning lagras i bildfilen (TIFF & JPEG, sparas inte i t.ex. GIF). Storleken sätts, innan skanningen startar, i % (av längdskalan), där 100% är lika med originalets storlek. Vid 100% skannas bilden således med samma upplösning som valts för utskriften. Vid 200% måste originalbilden läsas av med dubbelt så hög upplösning som valts, i både längd och bredd, dvs 4 ggr så mycket information skall läsas och lagras. Det finns en övre gräns för skannerns upplösningförmåga.

När den skannade bilden visas på datorskärmen gäller reglerna som för digitalkameran (se ovan). Problemet är då att veta antalet pixlar den skannade bilden kommer att få, men en dot är en pixel så utifrån bildstorlek (mät originalet med tumstock), ev förstoring/förminskning och vald upplösning (dpi) kan man räkna ut antalet pixlar. Bildbehandlingsprogrammen visar sedan bildens antal pixlar horisontellt och vertikalt. Sparas bildfilen okomprimerad kan man också utifrån filstorlek och färgdjup räkna ut antalet pixlar i bilden.

Ibland rekommenderas att skanna med onödigt hög upplösning för att sedan reducera i ett bildbehandlingsprogram (eng. Resampling).

Lämplig inställning för:

färgbilder – 200 dpi, 32-bits färg; **svartvita bilder** – 150 dpi, färg eller gråskala;

bilder i böcker – Dessa bilder får ofta ett moarémönster när man skannar dem. Om skannern har ett descreen-filter, så skanna bilden i högre upplösning t.ex 600 dpi. Gör sen om bilden till rätt dpi i ett bildbehandlingsprogram (till ex. 200 dpi). Om skannern saknar detta filter, så välj en lägre upplösning.

Färger

Både kamera och skanner läser av tre färger (Red, Green och Blue = RGB) per pixel. 24 bitars färgdjup betyder $24/8 = 3$ bytes som lagras per pixel. 1 megapixel upptar då 3 MB (megabyte) på lagringsmediet, plus lite annan information (försumbart i sammanhanget). När bilden skrivs ut eller trycks omvandlas RGB till minst 4 färger (Cyan, Magenta,

Yellow och black = CMYK). Svart behövs eftersom papperet till skillnad mot skärmen är vitt. Printfilen kan således innehålla mer information (fler färger) än bildfilen.

Bildbehandling

Man kan förändra bilden mycket i ett bildbehandlingsprogram som t.ex. Paint Shop Pro.

Man kan förminska bilden så att den inte är så stor. Det är nödvändigt om man ska maila den eller lägga ut den på en hemsida.

Man kan rotera bilden, beskära, förbättra skärpan, kontrast, färgerna m.m. Multimediabyrån har kurser som man kan läsa på deras hemsida. (Adress i slutet av artikeln).

Använda bilden

Bilden ska helst vara förminskad till den rätta storleken innan man infogar den, för annars blir dokumentfilen mycket stor. Detta kan man göra i ett bildbehandlingsprogram. Det räcker inte att man drar ihop bilden i dokumentet.

Om du vill infoga bilden i ett Word-dokument, väljer man **Infoga – Bildobjekt – Från fil** och letar upp var man har bilden och dubbelklickar på den. Då hamnar bilden på markörens plats i dokumentet.

Om du vill **förminska eller förstora** bilden så klicka på bilden så att det bildas fyrkanter i hörnen. Om du vill behålla proportionerna så dra i hörnrutorna. Tänk på att du kan inte förstora en bild

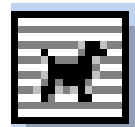
mycket innan den förlorar kvalitet (gäller inte Clipart-bilder).

Om du vill ha en **ram** runt, så högerklicka på bilden och välj Kantlinjer och fyllning.

Om du klickar på bilden så bör **Redigera bildobjekt** synas. Om inte så höger klicka på bilden och välj det.

Klicka på symbolen för **beskärning**. Det ser ut som två svarta plus intill varandra. Nu kan du beskära bilden genom att sätta markeringen exakt i de fyrkantiga rutorna som finns runt bilden. Då blir det en T-formad pil som för in kanten. Missar du får du klicka på symbolen med plusen igen.

Klicka på symbolen med **en hund med streck** över. Det är figursättningsknappen. Om du väljer **Tätt** så kan du placera bilden fritt på sidan och texten flyttar sig.

Mer hjälp?

Jag har hittat mycket information på Skolverkets hemsida. Den är inte bara för lärare utan vem som helst kan hitta nyttig information där.

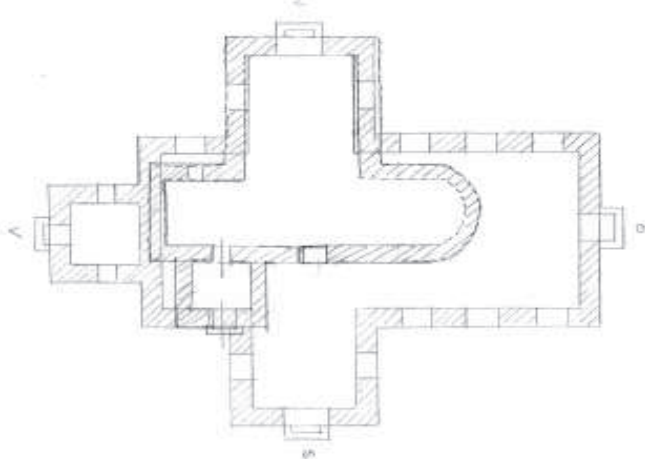
Multimediabyrån på Skolverkets hemsida har mycket för den som vill veta mer. Där finns bl.a. kurser av olika slag. <http://www.multimedia.skolverket.se>

Åsas Hur gör man-sidor är mycket bra om man vill arbeta med bilder m.m.

<http://ying.hkr.se/osa/index.htm>

Om du behöver hjälp med skanning av några bilder, så kan jag hjälpa dig gratis i mån av tid.
Lena Ringbrant Ekelund

Rättelse av ritningen över Oderljunga gamla och nya kyrka (ang. vapenhusets placering).

Birgit Nilsson

Hemsidan - Projektet "Svenska Kyrkor"

Nu har det gått 4 månader sedan vi sjösatte webbsidans senaste projekt, Sveriges kyrkor.

Vi har fått in ett 70-tal bilder när denna artikel skrivs.

Vi hoppas på att, nu när det fina vädret kommer in över landet, man stannar till och tar ett kort på kyrkorna man kör förbi när man ändå är ute på picknick.

Lite praktiska tips när man tar ett kort på en byggnad.

Det är inte alltid bra att stå för nära en byggnad när man tar ett kort på den. Det kan se ut som om hela byggnaden lutar (se bild 1).

Det är bättre att ta byggnaden på håll så att man undviker lutning som på bilden och samtidigt får man lite luft runt omkring den.

Bild 1

Om det nu ser ut som på bild 1, är kortet inte bortkastat. De flesta bildbehandlingsprogram har en funktion som gör att man kan rätta till detta.

I t.ex. Adobe Photoshop gör man som så att man markerar hela bilden, sedan går man till Redigera/Omforma/Förvräng.

Då kan man dra lite i ovankanten på bilden och rätta till den.

Bild 2

Det färdiga resultatet syns på bild 3.

Bild 3

Web-mästarna

ARKIVINFORMATION FRÅN LANTMÄTERIET

Lantmäterihandlingar och historiska kartor görs tillgängliga via Internet!

Inom Lantmäteriet pågår ett arbete med att län för län digitalisera kartor och handlingar ur de stora lantmäteriarbiven. Ett arbete som påbörjades år 1998 och ska vara genomfört i hela landet år 2008. Kartor och handlingar skannas och lagras i en databas. Både allmänheten och yrkesverksamma användare kan nå materialet via Internet.

Nu är det Lantmäteriet i Skåne län med arkiv i Malmö och Kristianstad som står på tur.

Arkiven i Malmö och Kristianstad upphör

I Skåne län kommer arbetet med att digitalisera lantmäteriarbiven att pågå under drygt 2 år. Skanningen av arkivet i Malmö påbörjas i april 2005

och beräknas vara klart hösten 2006 medan skanningen av arkivet i Kristianstad påbörjas våren 2006 och beräknas vara klart sommaren 2007. Handlingar och kartor skickas kommunvis i etapper för skanning och tillgängliggörs successivt i Lantmäteriets digitala arkivsystem Arken. Från det att materialet har lämnat arkivet till dess det är tillgängligt i Arken tar det 6-8 veckor. Under denna tiden kommer tillgängligheten av arkivhandlingarna att vara begränsad.

Efter digitalisering tar Riksarkivet över ansvaret för arkivering av originalhandlingarna. Dessa kommer tills vidare att förvaras vid Landsarkivet i Härnösand.

På lantmäterikontoren finns det tillgång till s.k. allmänhetens dator där gemene man fortsättningsvis kommer att kunna studera lantmäterihandlingar ur det digitala arkivet. Kopior ur det digitala arkivet kan beställas från Lantmäterimyndighetens Arkivtjänst.

Internettjänster

I Internettjänsten **Historiska Kartor – För alla** kan var och en söka och titta på historiska kartor. Man kan också enkelt beställa både digitala och tryckta kopior. Genom att ange namnet på en by kan man få se alla de lantmäteriförrättningar och historiska kartläggningar som genomförts i byn.

Med hänsyn till reglerna i Personuppgiftslagen hålls inte material som är yngre än 100 år tillgängligt via Internet för allmänheten. Genom att teckna avtal med Lantmäteriet kan användare med yrkesmässiga behov få direktåtkomst till hela arkivmaterialet via Internettjänsten **ArkivSök - Avtalskund**. I stället för att som tidigare, beställa kopior av det analoga materialet hos Lantmäteriet, kan användaren nu själv när som helst under dygnet få direktåtkomst till materialet.

Mer om Internettjänsterna finns på www.lantmateriet.se

Hans Lindgren

Norra & Södra Åsbo härad

Program hösten 2005

- Sön. 4/9 kl. 08.00** Forskning i Kyrkhult - 20 platser. Anmäl till Stina tel. 0435-71 11 14.
- Lör. 15/10 kl. 09.00** Vår traditionella släktforskar dag med anbyte, utställningar, materialförsäljning och möjlighet att söka i olika databaser. Se separat inbjudan!
- Ons. 9/11 kl.19.00** Birgitta Nilsson berättar om Erika från Fagerhult - ett utvandraröde
- 1:e Adv. 27/11 kl.13.00** Skyltsöndagen. Glögg & pepparkakor, utställningar m.m.
- Ons. 7/12 kl.19.00** Julöppethus. Ulla-Grett Johnsson berättar på bygdemål om skolan förr

ÖPPET HUS

- måndagar kl.10 - 16 12/9, 26/9, 10/10, 24/10, 7/11, 21/11, 5/12 och 19/12
- fredagar kl.13 - 16 2/9, 16/9, 30/9, 14/10, 28/10, 11/11, 25/11 och 9/12
- torsdagar kl.18 - 21 8/9, 6/10 och 3/11 (Kvällsöppet på försök. Kom om du vill att vi ska fortsätta med detta.)
- lördagar kl.10 - 16 24/9, 29/10, 26/11

**Alla aktiviteter är på Studiegården 47:an, Storg 47, Klippan
Se även vår hemsida www.aasbo-gen.com och HD/NST**